

KAZIMIEROS KAIRIŪKŠTYTĖS LAIŠKAS OLGAI GARMUVIENEI IR KITIEMS ARTIMIESIEMS

Iš Vilniaus persiuntimo kalėjimo – į Didžiosios g. Vilniuje

1953.VII.4

Miela Danute,

nors man egzaminai seniai pasibaigė, bet praktika dar neprasideda. Tačiau išvažiavimo laukiu kiekvieną dieną, nes mano kurso viena grupė jau išvyko.

Šiaip čia man dabar tarsi atostogos ir laikas labai greitai bėga. Nespėjo rytas dar išaušti – ir vėl su ilgesiu žiūri į žarą vakarų: tai pamąstai, apie namus, savuosius pagalvoji, tai laikraštį, knygą geresnę, jei pasitaiko, paskaitai, tai drauges rankdarbių pamokai, pati kokį škoduriuką pasiuvinėji – ir ta diena jau praėity.

Tik labai rūpi, labai pasiilgau namų savųjų. Širdyje prisirinkę tiek daug kartėlio, tiek daug ilgesio. Taip norėtus išlieti tas viskas Jiems. Taip norėtus padėkoti Jiems už tą rūpestį, pagalbą. Jaučiu – ne be didelės skriaudos tai Jiems patiems. Tikrai – man net ir pusės nereiktų to, ką dabar gaunu. Juk aš esu visiškai sveika. Gal dar tik nuovargio šiek tiek palikę iš po egzaminų sesijos, bet ir tai, tikiu, su laiku praeis.

O visgi laukiu praktikos. Bent galėsiu gauti laiškiukų. Dabar kada mano adresas laikinas, man nieks negali parašyti. Tačiau per praktiką turbūt teks rimtai padirbėti. Tat nesistebėk, Danute, jei ir tada mano laiškučiai bus reti, trumpi, sausi. Užtat tikiu, kad Jūs man dažnai rašysite. Žinoki, kad šie laiškučiai ir niekas daugiau praktikos metu man bus vienintelis džiaugsmas, vienintelė stiprybė.

Įdomu, kaip tu išnaudoji savo atostogas? Turbūt padedi Mamytei? Ar Vidutė¹ nuo praeitos vasaros labai paaugo?

Tat ir baigsiu. Džiaukis atostogų laisve, Nemuno krantais ir ta gražia vasara. Juk šiomet ji tokia puiki – kaip niekuomet gyvenime. Matau ir aš jos truputį pro savo langą.

Perduok daug, daug geriausių linkėjimų visiems mano pažįstamiems ir savo Namiškiams.

Javuka

„Kadangi tardymų metu mus su sesute kaltino nacionalizmu bei šiuo įtarinėjo ir visą giminę, kuriai grasino Sibiru (tiksliau sakant, taip sakydavo mudviems), todėl pradžioje laiškus rašydavau savo jaunųjų ar net mažųjų pusseserių ir pusbrolių vardais, o pati vieną laišką net pasirašiau savo Mamytės Javukos (levos) vardu.“ (Kazimieros Galaunienės (Kairiūkštytės) atsakymai). Danutė Pečiulionytė, į kurią kreipiamasi laiške, buvo viena iš Kazimieros pusseserių, jos tetos Marijos dukra, gyvenusi Kazimieros gimtajame Piliuonos kaime.

Šis laiškas „rašytas iš Kalinių perkėlimo punkto Vilniuje ir perduotas per rankas dėdienei O. Garmuvienei.“ (Kazimieros Galaunienės (Kairiūkštytės) pastaba). Galaunienės minimas Vilniaus persiuntimo kalėjimas, iš kurio tūkstančiai Lietuvos gyventojų buvo išvežti į lagerius, veikė T. Kosciuškos gatvėje, buvusiuose Slušų rūmuose. Persiuntimo kalėjime kaliniai praleisdavo po kelis mėnesius. Išlikę dar du vėlesni iš šio kalėjimo rašyti Kazimieros laiškėliai, visi išsaugoti dėdienės Olgos Garmuvienės.

Giedrė Šmitienė (sudarytoja), *Moteris ir dangus: Kazimieros Galaunienės (Kairiūkštytės) ir jos artimųjų lagerio laiškai, 1953–1956 m. / A Woman and the Sky: The Prison Camp Letters of Kazimiera Galaunienė (Kairiūkštytė) and her Loved Ones, 1953–1956*, Kaunas: M. K. Čiurlionio nacionalinis dailės muziejus, 2025, p. 54.

¹ Vida Pečiulionytė – Kazimieros pusseserė, Danutės jaunesnioji sesuo, gyvenusi Piliuonoje.